

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **Besluit van de Vlaamse Regering houdende diverse bepalingen over de handhaving van het integraal handelsvestigingsbeleid**

1. Inleiding

De federale wet van 13 augustus 2004 betreffende de vergunning van handelsvestigingen voorzag in toezicht door de ambtenaren van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie.

Deze ambtenaren hadden de bevoegdheid om een proces-verbaal van vaststelling op te maken. Deze processen-verbaal werden hierna overgemaakt aan het Openbaar Ministerie. Inbreuken op deze wetgeving konden worden bestraft met een gevangenisstraf van één maand tot één jaar met een boete van 26 tot 2000 euro. Naast een proces-verbaal van vaststelling hadden hogervermelde ambtenaren tevens de bevoegdheid om een stakingsbevel op te leggen,

Na de overdracht van deze bevoegdheid naar de gewesten werd deze wet in het Vlaams Gewest vervangen door het decreet integraal handelsvestigingsbeleid van 15 juli 2016 (B.S. 29 juli 2016). In het decreet is, in tegenstelling tot de vroegere federale wetgeving, gekozen voor een uitsluitend administratieve handhaving. De memorie van toelichting bij het decreet licht de keuze voor een uitsluitend administratieve handhaving als volgt toe:

“Het gaat hier vooreerst over een zeer kleine niche. Het aantal dossiers dat bij de parketten (nomenclatuur 61v - schendingen op de bestaande wetgeving inzake handelsvestigingen) binnen komt is zeer beperkt. Voor de periode 2011-2013 gaat het over een twintigtal dossiers voor wat het Vlaamse Gewest betreft. Het inzetten op twee sporen van handhaving, m.n. de strafrechtelijke én de administratieve handhaving, staat niet in verhouding tot de specialisatie en organisatie die dit vereist in de beide sporen. De louter administratieve afhandeling biedt een eenvoudiger systeem. Er worden meer garanties geboden inzake snelheid en efficiëntie wanneer dit enkel in handen is van de gespecialiseerde administratie. Zo dienen er geen termijnen van doorverzekering door het openbaar ministerie te worden afgewacht en kan onmiddellijk worden opgetreden. Zeker binnen de economische en financiële context, waarin het handelsvestigingsbeleid zich situeert, is het aangewezen een systeem te voorzien waarbij het opleggen van boetes en nemen van maatregelen niet wordt vertraagd door de vereiste van de hoge graad van specialisatie van behandelaars en een te grote voorzichtigheid bij het optreden tegen schendingen omwille van de complexiteit ervan en de

gebeurlijke economische gevolgen. Er zal gerichter kunnen worden ingespeeld op de aard en de ernst van de schendingen.

Deze aanpak vormt ook een antwoord op de overbelasting van de parketten en rechtbanken. Bovendien benadrukt dit het doel van het repressieve beleid in deze. Er wordt geen doel gesteld in het opleggen van een vrijheidsberovende straf, het ontorende karakter dat aan een strafrechtelijke veroordeling straf kleeft of in het inschrijven in een strafblad, maar wel in het financieel sanctioneren wanneer zich een toestand voordoet die niet strookt met het handelsvestigingsbeleid, met het desbetreffende vergunningenbeleid of met de individuele omgevingsvergunning voor kleinhandelsvestigingen, die is afgeleverd. De geldboetes met een exclusief pecuniair karakter en de mogelijkheid tot een snelle afrekening en terugvordering van de vermogensvoordelen die de schendingen genereren, komen hieraan meer tegemoet dan vb. effectieve gevangenisstraffen. De aanpak van de schendingen wordt in haar geheel meer beheersbaar en overzichtelijk door deze te behandelen binnen één spoor en de snelheid waarmee kan worden opgetreden, biedt tevens op termijn meer kansen aan een preventieve werking van de handhaving.”

Voorliggend uitvoeringsbesluit bevat volgende onderwerpen in uitvoering van hoofdstuk 6 van het decreet:

- definities;
- gewestelijke toezichthouders;
- verslag van vaststelling;
- bestuurlijke handhaving;
- bestuurlijke maatregelen;
 - o bestuurlijk besluit
 - o beroep tegen een bestuurlijk besluit;
 - o verslag van uitvoering;
 - o bewaring en teruggave van meegevoerde zaken;
 - o minnelijke schikking;
- de inwerkingtreding van dit besluit.

De inhoud van dit besluit werd waar mogelijk gealigneerd op de inhoud van het Besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2018 betreffende de handhaving van de ruimtelijke ordening en tot wijziging en opheffing van diverse besluiten.

2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1.

Dit artikel geeft een aantal definities weer.

Artikel 2.

Dit artikel voorziet in een delegatie aan de leidend ambtenaar van het Agentschap Innoveren & Ondernemen om onder de personeelsleden van laatstgenoemd agentschap gewestelijk toezichthouders aan te duiden.

Er kunnen afspraken gemaakt worden met andere Vlaamse entiteiten om de inspectie zo efficiënt mogelijk te organiseren.

De toezichthouders van de politiezones worden aangewezen door de politieraad waardoor hierover geen verdere bepalingen zijn opgenomen.

Artikel 3.

Dit artikel bepaalt dat de toezichthouders, zowel toezichthouders van politiezones als gewestelijk toezichthouders, een legitimatiebewijs dienen te dragen zoals bedoeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de legitimatiekaarten van de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid die belast zijn met inspectie- of controlebevoegdheden.

Artikel 4.

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor economie, nadere regels kan bepalen omtrent het verslag van vaststelling.

Artikel 5.

Dit artikel bepaalt dat de leidend ambtenaar van het agentschap Innoveren & Ondernemen wordt aangesteld als ambtenaar die de bevoegdheid heeft een exclusief bestuurlijke geldboete op te leggen aan diegene die de vergunningsplicht miskent of handelt in strijd met de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten.

De leidend ambtenaar van het agentschap Innoveren & Ondernemen krijgt tevens de bevoegdheid om ook andere ambtenaren binnen het agentschap aan te stellen als ambtenaar die de bevoegdheid hebben om een exclusief bestuurlijke geldboete op te leggen.

Artikel 6.

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor economie, de delegatie krijgt om de hoogte van het bedrag van de exclusief bestuurlijke geldboete vast te leggen.

Het ministerieel besluit betreffende de bepaling van de hoogte van de exclusief bestuurlijke geldboete zal worden voorgelegd samen met de definitieve versie van voorliggend besluit.

Artikel 7.

Dit artikel geeft aan op welke manier gemotiveerde verzoeken om kwijtschelding, vermindering of uitstel van betaling kunnen worden ingediend.

Gemotiveerde verzoeken om kwijtschelding, vermindering of uitstel van betaling worden gericht aan het departement Omgeving, zoals voorzien is in het decreet integraal handelsvestigingsbeleid.

Het departement heeft in het kader van de milieu- en ruimtelijk ordeningshandhaving immers ervaring opgebouwd rond de inning van geldboetes.

Daarnaast dient opgemerkt te worden dat de taak van het departement Omgeving zich beperkt tot de behandeling van een kwijtschelding, een vermindering of een uitstel van betaling nadat de ambtenaar zoals bedoeld in artikel 19 van het decreet integraal handelsvestigingsbeleid, een exclusief bestuurlijke geldboete heeft opgelegd.

Het departement komt met andere woorden niet tussen bij het opleggen van de exclusief bestuurlijke geldboete zelf. Het komt enkel tussen in de manier waarop de exclusief bestuurlijke geldboete moet worden uitbetaald.

Artikel 8.

Dit artikel bepaalt dat de leidend ambtenaar van het departement Omgeving bevoegd is om dwangbevelen uit te vaardigen en te viseren. Omwille van redenen zoals omschreven bij de toelichting van artikel 7 is de leidend ambtenaar van het departement Omgeving bevoegd om dwangbevelen uit te vaardigen en te viseren.

De leidend ambtenaar van het departement Omgeving krijgt tevens de bevoegdheid om ook andere ambtenaren binnen het departement aan te wijzen, hetzij deze bevoegdheid te delegeren.

Artikel 9.

Dit artikel bepaalt dat een afschrift van een bestuurlijk besluit per beveiligde zending moet worden verzonden naar de gemeente waar de handelingen hebben plaatsgevonden en naar de ambtenaar die de bevoegdheid heeft om een exclusief bestuurlijke geldboete op te leggen.

Artikel 10.

Dit artikel bepaalt op welke manier een beroep kan worden ingediend tegen een bestuurlijk besluit.

Artikel 11.

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor economie, nadere regels kan bepalen omtrent het verslag van uitvoering.

Artikel 12.

Dit artikel bepaalt de nadere regels met betrekking tot de bewaring en teruggave van de meegevoerde zaken aan de rechthebbende.

De goederen moeten worden opgelijst en de rechthebbenden van de goederen moeten op de hoogte worden gebracht. Op de overheid rust een principiële bewaringsplicht van drie maanden. De afgifte van de goederen aan de rechthebbende kan altijd gekoppeld worden aan de betaling van de kosten van bewaring.

Worden de goederen niet binnen de drie maanden na de oplading opgeëist door de rechthebbende, dan is de bevoegde overheid gerechtigd om ze te verkopen of desnoods weg te schenken.

Het meevoeren van zaken en de eventuele verkoop van meegevoerde zaken heeft evenwel niet tot doel om een eventuele opgelegde en niet-geïnde exclusief bestuurlijke geldboete ten gelde te maken gezien het meevoeren van zaken kadert binnen de preventieve maatregelen die kunnen worden opgenomen in een bestuurlijk besluit.

Artikel 13.

Dit artikel regelt de manier waarop een minnelijke schikking kan worden aangevraagd. Het delegeert het bepalen van de vorm van de minnelijke schikking aan de minister ten einde flexibel te kunnen inspelen op praktische noden.

De gewestelijk toezichthouder die de aanvraag ontvangt zal dan ook de ambtenaar die de bevoegdheid heeft om een exclusief bestuurlijke geldboete op te leggen, in kennis stellen van de lopende aanvraag zodat hij in alle redelijkheid hiermee rekening kan houden in zijn overwegingen.

Overtreders en belanghebbenden, die daartoe, doorgaans na informeel overleg met de

gewestelijke toezichthouder, schriftelijk een verzoek indienen, dienen in hun aanvraag een beperkt aantal gegevens te vermelden op straffe van onontvankelijkheid.

Artikel 14.

De Vlaamse Regering bepaalt de inwerkingtreding van dit besluit.

Er wordt voorzien dat onderhavig uitvoeringsbesluit in werking treedt op 1 augustus 2018.

Artikel 15.

Dit betreft de klassieke uitvoeringsbepaling die geen verdere toelichting vereist.

3. Advies van de SERV

Het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen worden opgevraagd na principiële goedkeuring van voorliggend ontwerp van besluit door de Vlaamse Regering.

4. Weerslag van het voorstel op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 09.04.2018.

De Inspectie van Financiën adviseert dat onderhavig voorstel de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid niet beïnvloedt. Om die reden is het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

5. Weerslag van het voorstel op de lokale besturen

Artikel 3 van onderhavig besluit stelt dat de lokale toezichthouders een legimitatiebewijs dienen te dragen zoals bedoeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de legitimatiekaarten van de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid die belast zijn met inspectie- of controlebevoegdheden.

Artikel 9 bepaalt dat een afschrift van een bestuurlijk besluit per beveiligde zending moet worden verzonden naar de gemeente waar de handelingen hebben plaatsgevonden.

6. Weerslag van het voorstel op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen voorziet in:

- gewestelijk toezichthouder(s);
- ambtena(a)r(en) met de bevoegdheid een exclusief bestuurlijke geldboete op te leggen aan diegene die de vergunningsplicht miskent of handelt in strijd met de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten.

Het departement Omgeving voorziet in:

- ambtena(a)r(en) die voorzien in de inning en de behandeling van een kwijtschelding, een vermindering of een uitstel van betaling van een exclusief bestuurlijke geldboete.

Het agentschap en het departement zullen deze taken kunnen opvangen vanuit de bestaande voltijdsequivalenten en competenties.

7. Kwaliteit van de regelgeving

Het ontwerp van besluit aangepast aan de opmerkingen van het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2018/139 van 27 maart 2018.

Er wordt geen reguleringsimpactanalyse (RIA) opgemaakt voor het ontwerp van besluit.

Voor besluiten die de werking van de overheid zelf regelen moet geen RIA opgemaakt worden (=autoregulering). Het ontwerp van besluit regelt:

- de delegatie voor de aanduiding van gewestelijk toezichthouders;
- de aanstelling van de sanctionerend ambtenaar, en betreft derhalve autoregulering van de overheid zelf;
- de delegatie voor het bepalen van de hoogte van het bedrag van de exclusief bestuurlijke geldboete;
- de delegatie om het model van het verslag van vaststelling en het verslag van uitvoering te bepalen;

Voor besluiten die regelgeving zonder of met weinig inhoudelijke effecten of met een louter formeel karakter regelen,

Er moet tevens geen RIA worden opgemaakt voor regelgeving zonder of met weinig inhoudelijke effecten waarvoor er geen of slechts een beperkte impact is op de doelgroepen. Ook dit is van toepassing op het beschreven ontwerp van besluit. Voorliggend ontwerp van besluit regelt immers, naast een aantal delegaties, ook de procedure met betrekking tot:

- vraag tot kwijtschelding, vermindering of uitstel van betaling van de exclusief bestuurlijke geldboete;
- het verzenden van het bestuurlijk besluit;
- het beroep tegen het bestuurlijk besluit;
- de bewaring en teruggave van de meegevoerde zaken;
- het aanvragen van een minnelijke schikking;

8. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering:

- hecht haar principiële goedkeuring aan voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
- gelast de Vlaamse minister, bevoegd voor de economie met de uitvoering van dit besluit;
- machtigt de Vlaamse minister, bevoegd voor de economie:
 - over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen;
 - om te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

- over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State , met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

Philippe Muyters
Vlaams minister voor Werk, Economie, Innovatie en Sport

Joke Schauvliege
Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Bijlagen

1. Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende diverse bepalingen over de handhaving van het integraal handelsvestigingsbeleid.
2. Kopie advies Inspectie van Financiën.